

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli - Surat

Internal Test - 2016

T.Y.B.Com. - Sem 5 – Gujarati Medium

Foundation Course in English: Language through Literature

Date : 28/09/2016

Time : 08:00 to 10:00

Roll No.

Total Marks: 50

Instruction: Figures to the right indicate full marks.

Indicate your options clearly.

1. Answer briefly: (Any Five)

(10)

i. How has the proliferation of machinery led to the decline of intelligence and innovation in Modern Civilization?

ii. How and why did Jimmy Valentine transform into Ralph. D. Spencer?

iii. State in a sentence what 'The Rule of the Road' means.

iv. Which stage in a man's life is referred to as 'Second Childishness'?

v. Who is the Central Character in the poem 'La Bella Dame Sans Merci' and why?

vi. To whom Elizabeth Barrett Browning addresses in the poem? How?

vii. Why is G. B. Shaw not happy with the Capitalist system?

2. a. Comment on the poet's description of each age through the poem 'All the World's a stage.

(13)

OR

2. b. Justify the title 'Retrieved Reformation'.

(13)

3. a. A Questionnaire on Economic condition of laborers.

(13)

OR

3. b. A Questionnaire on Popularity of Branded things.

(13)

4. a. write a paragraph on any one of the following:

(07)

i. Films on Biographies

ii. Save Water - Save Life

4. b. Do as directed. (Any Seven)

(07)

i. Jenny succeeded in convincing her sister.

(Change into a Yes/No question)

ii. We reached the office in time.

(Frame a 'Wh' question to get the underline information as the answer)

iii. It is too hot to go out.

(Change into a Negative sentence)

iv. You can take the white one if you like.

(Change into Imperative sentence)

v. How exciting the trip was!

(Change into a Declarative sentence)

vi. Kranti repaired the clock.

(Add a question tag)

vii. The house looks beautiful.

(Change into a Exclamatory sentence)

viii. Rekha has returned from Varanasi.

(Change into a Interrogative sentence)

===== **Best of Luck** =====

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : વેપારી કાયદો

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

તા. ૨૬/૦૮/૨૦૧૬

બેઠક નં.....

ગુણ : ૫૦

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૧૦
૧. ગ્રાહક કોને કહેવાય ?
૨. એજન્સીની વ્યાખ્યા આપી એજન્સીની રચના જણાવો.
૩. સામાન્ય લિયન અને ખાસ લિયન એટલે શું ?
૪. 'જોઈન્ટન્સ અને ચેમ્પર્ટી ' ના કરાર કોને કહેવાય ?
૫. એકપક્ષીય કરાર અને દ્વિપક્ષીય કરાર એટલે શું ?
૬. ' નિક્ષેપ ' ની વ્યાખ્યા આપો.
૨. (અ) દરખાસ્તની વ્યાખ્યા આપી, દરખાસ્તના આવશ્યક તત્વો જણાવો. ૦૭
- (બ) રદબાતલ સમજૂતીઓની યાદી આપી – " લગ્ન અવરોધક સમજૂતી રદબાતલ છે." નિયમ અપવાદો સહિત સમજાવો. ૦૬

અથવા

૨. (અ) ' જાહેરનિતી વિરૂધ્ધના કરારો એ ગેરકાયદેસર છે.' વિધાન સમજાવો. ૦૭
- (બ) " અવેજની વ્યાખ્યા આપી – અવેજના આવશ્યક તત્વો જણાવો. ૦૬
૩. (અ) સમય અને સ્થળ પ્રમાણે વચનપાલનની દરખાસ્ત અંગેના નિયમો જણાવો. ૦૭
- (બ) કરાર ભંગ થાય ત્યારે આપવામાં આવતા નુકશાન વળતર અંગેના નિયમોની ચર્ચા કરો. ૦૬

અથવા

૩. (અ) તફાવત સમજાવો – ક્ષતિપૂર્તિના કરારો અને જામીનગીરીના કરારો. ૦૭
- (બ) બેઈલમેન્ટ – બેઈલોર અને બેઈલીની વ્યાખ્યા આપી – બેઈલોરના અધિકારોની ચર્ચા કરો. ૦૬

અથવા

૩. (અ) એજન્સીની વ્યાખ્યા આપી એજન્ટની પ્રિન્સિપાલ પ્રત્યેની ફરજોની ચર્ચા કરો. ૦૭
- (બ) ટૂંકનોંક લખો. સેન્ટ્રલ કેન્ઝયુમર પ્રોટેક્શન કાઉન્સિલ ૦૬
૪. (અ) એજન્સીની વ્યાખ્યા આપી એજન્સીનો અંત કેવી રીતે આવે તે સમજાવો. ૦૭
- (બ) તફાવત સમજાવો. : દગો કપટ અને ગેર રજૂઆત ૦૬

અથવા

૪. (અ) કાયદેસરના કરારમાંથી પક્ષકારોને મુક્ત થવાની જુદી જુદી રીતો જણાવી – વિફળતાનો સિધ્ધાંત ૦૬
- (બ) ટૂંકનોંક લખો. : ગેર વાજબી વેપારી રીતરસમ. ૦૬

%%%%%%%%%

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : ભારતીય બેંકિંગ અને ચલણ

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

તા. ૩૦/૦૮/૨૦૧૬

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

(૧) ઈનોવેટિવ બેંકિંગનો અર્થ આપો.

(૨) બેંક રાષ્ટ્રીયકરણના ઉદ્દેશો જણાવો.

(૩) નોન-બેંકિંગ નાણાં કંપની એટલે શું ?

(૪) આયાત નિકાસ બેંકના હેતુઓ જણાવો.

(૫) કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.

૨. (અ) આર્થિક વિકાસમાં બેંકિંગની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

(૦૭)

(બ) ભારતીય રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકોની નફાકારકતામાં ઘટાડો થવાના પરિબળો જણાવો.

(૦૬)

અથવા

૨. બેંકોના ખાનગીકરણ અંગે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની માર્ગદર્શિકાઓ વર્ણવો.

(૧૩)

૩. (અ) બેંકિંગ ઉદ્યોગમાં આધુનિકીકરણનો ખ્યાલ આપો.

(૦૭)

(બ) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ યોજનાના પ્રકારો સમજાવો.

(૦૬)

અથવા

૩. નાબાઈની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો.

(૧૩)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

(૧૪)

(૧) સ્ટેટ બેંકનાં કાર્યો

(૨) થાપણવીમા યોજના

(૩) દરિયાપારની બેન્કશાખાઓના પ્રશ્નો અને ભાવિ.

(૪) નિકાસ-આયાત બેંકના કાર્યો

%%%%%%%%

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : ઉચ્ચતર નામાપધ્ધતિ - ૬

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

બેઠક નં.....

તા. ૨૭/૦૮/૨૦૧૬

ગુણ : ૫૦

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧. (અ) નીચેની માહિતી પરથી ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર તથા રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર શોધો. (૦૪)

ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કર પહેલાનો)	રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦
કરવેરાનો દર	૫૦%
વેચાણ	રૂ. ૧૩,૭૫,૦૦૦
૧૦%ના ડિબેન્ચર્સ	રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦
ઈકિવટી શેર મૂડી	રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦
૧૨%ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી	રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

(બ) એક કંપનીનો સંચાલન ગુણોત્તર ૮૦%, સંચાલન ખર્ચ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ અને વેચેલ માલની પડતર ૭૦% (૦૨)

હોય તો કંપનીના કાચા નફાની ગણતરી કરો.

(ક) નીચે આપેલી માહિતી પરથી ઉત્પાદન બજેટ બનાવો. (૦૨)

વસ્તુ	વેચાણ બજેટ મુજબ વેચાણના એકમો	શરૂના સ્ટોકના એકમો	છેવટના સ્ટોકના એકમો
એ	૧૬,૬૪૦	૩,૨૦૦	૪,૧૬૦
બી	૧૪,૫૬૮	૨,૪૦૦	૨,૨૩૨
સી	૧૭,૬૮૦	૪,૦૦૦	૫,૫૨૦

(ડ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી માર્ચ અને એપ્રિલ માસનું વેચાણ શોધો. (૦૨)

વિગત	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ
વેચાણ	૩,૦૦,૦૦૦	—	—
દેવાદારો	—	૫,૫૦,૦૦૦	૭,૦૦,૦૦૦

ઉઘરાણીનો સમયગાળો : ૫૦% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને ૫૦% વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં

૨. એક કારખાનું ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ૬૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ (૧૪)

એકમદીઠ પડતર રૂ. ૧૫૦ નીચે મુજબ આવે છે.

ચલિત ખર્ચા :	કાચોમાલ એકમદીઠ રૂ. ૧૦૦,	મજૂરી એકમ દીઠ રૂ. ૨૦
અર્ધચલિત ખર્ચા :	૬૦% સપાટી (રૂ.)	૮૦% સપાટી (રૂ.)
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	૮,૧૦૦	૮,૩૦૦
વેચાણવિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	૭,૫૦૦	૮,૧૦૦

સ્થિર ખર્ચા :

ઓફિસ ખર્ચા	૨,૪૦૦	(?)
એકમદીઠ વેચાણકિંમત	૧૮૦	(?)

૭૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાચા માલની પડતરમાં ૫% વધારો થાય છે અને વેચાણ કિંમતમાં ૨% ઘટાડો થાય છે.

૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાચામાલની પડતરમાં ૧૦% વધારો થાય છે. અને વેચાણ કિંમતમાં ૪% ઘટાડો થાય છે.

ઓફિસ સ્થિર ખર્ચા ૫૦% થી ૭૦% ક્ષમતા વચ્ચે સ્થિર રહે છે. પરંતુ ૭૦% થી ૮૫% ક્ષમતા વચ્ચે ઉપરની રકમના

૧૦% વધે છે. જ્યારે ૮૫% થી ૧૦૦% ક્ષમતા વચ્ચે સ્થિર ખર્ચા ઉપરની રકમના ૨૦% વધે છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી ૭૦% અને ૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કેટલો નફો થશે તે દર્શાવતું પરિવર્તનશીલ

અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

/..૨../

અથવા

૨. એક લિમિટેડ કંપનીની નીચે આપેલી માહિતી પરથી તા. ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૬થી શરૂ થતા ત્રણ માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. (૧૪)

(૧) તા. ૧-૭-૨૦૧૬ ના રોજ રોકડ અને બેંક સિલક રૂા. ૮૦,૦૦૦

(૨) માસ	ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા (રૂા.)	અન્ય પરોક્ષ ખર્ચા (રૂા.)	વેચાણ (રૂા.)
એપ્રિલ	૪,૦૦,૦૦૦	૪,૮૦,૦૦૦	૧૬,૦૦,૦૦૦
મે	૪,૮૦,૦૦૦	૫,૬૦,૦૦૦	૨૪,૦૦,૦૦૦
જૂન	૫,૬૦,૦૦૦	૬,૪૦,૦૦૦	૩૨,૦૦,૦૦૦
જુલાઈ	૪,૮૦,૦૦૦	૫,૬૦,૦૦૦	૪૦,૦૦,૦૦૦
ઓગષ્ટ	૬,૪૦,૦૦૦	૭,૨૦,૦૦૦	૫૬,૦૦,૦૦૦
સપ્ટેમ્બર	૭,૨૦,૦૦૦	૮,૦૦,૦૦૦	૬૪,૦૦,૦૦૦
ઓક્ટોબર	૮,૦૦,૦૦૦	૮,૬૦,૦૦૦	૭૨,૦૦,૦૦૦

(૩) કુલ વેચાણના ૨૦% રોકડ વેચાણ ધારો.

(૪) ઉધાર વેચાણના ૬૦% નાણા વેચાણ પછીના મહિનામાં , ૩૦% નાણા વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં અને ૧૦% નાણા વેચાણ પછીના ત્રીજે મહિને મળે છે.

(૫) વેચાણ કિંમતના ૩૦% લેખે માલસામગ્રીની ખરીદીની જરૂરિયાત રહે છે.

(૬) દરેક મહિનાના અંદાજી વેચાણ અંગે જરૂરી માલસામગ્રીની ખરીદી તેના અગાઉના મહિનામાં કરવામાં આવે છે. ખરદી રોકડેથી કરવામાં આવે છે.

(૭) ઉત્પાદન ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો $\frac{1}{8}$ માસ અને અન્ય પરોક્ષ ખર્ચા ચૂકવવાનો સમયગાળો $\frac{1}{2}$ માસ છે.

(૮) જુલાઈ - ૨૦૧૬માં એક નવું યંત્ર રૂા. ૩૨,૦૦,૦૦૦ માં ખરીદવામાં આવશે. જેની ચૂકવણી ડિલીવરી તારીખથી ચાર સરખા હપ્તામાં કરવાની છે.

(૯) ૨૦૧૫-૧૬ ના વર્ષનું ડિવિડન્ડ રૂા. ૪,૦૦,૦૦૦ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૬માં ચૂકવવાનું છે.

૩. એક કંપનીની વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ની નીચેની વિગતો પરથી ગુણોત્તરો ગણો : (૧૪)

(૧) ચાલુ ગુણોત્તર	(૫) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
(૨) માલિકી ગુણોત્તર	(૬) લેણદારનો ગુણોત્તર (૩૬૦ દિવસ)
(૩) સ્ટોક ગુણોત્તર	(૭) ઈકિવટી શેર મૂડી પર વળતરનો દર
(૪) મૂડી ગિયરિંગ ગુણોત્તર	

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફો - નુકશાન દર્શાવતું પત્રક :

વિગત	રૂા.	રૂા.
વેચાણ		૧૩,૫૦,૦૦૦

બાદ : વેચેલ માલની પડતર :

શરૂઆતનો સ્ટોક	૧,૧૨,૫૦૦
ઉમેરો : ખરીદી	<u>૮,૦૦,૦૦૦</u>
	૧૦,૧૨,૫૦૦

બાદ : છેવટનો સ્ટોક	<u>૧,૫૭,૫૦૦</u>	<u>૮,૫૫,૦૦૦</u>
કાચો નફો		૪,૮૫,૦૦૦
બાદ : વહીવટી, નાણાકીય અને વેચાણ ખર્ચા		<u>૮૦,૦૦૦</u>
કરવેરા પહેલાનો નફો		<u>૪,૦૫,૦૦૦</u>

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈકિવટી શેરમૂડી	૪,૫૦,૦૦૦	પાઘડી	૮૩,૭૫૦
૧૦% પ્રેફ. શેર મૂડી	૨,૨૫,૦૦૦	જમીન - મકાન	૩,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૩,૦૦,૦૦૦
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૧૨,૫૦૦	ફર્નિચર	૧,૫૦,૦૦૦
૧૩%ના ડિબેચર્સ	૨,૨૫,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૫૭,૫૦૦
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	૧૧,૨૫૦	દેવાદારો	૧,૨૩,૭૫૦
લેણદારો	૬૭,૫૦૦	લેણીહૂંડી	૩૩,૭૫૦
દેવીહૂંડી	૩૩,૭૫૦	રોકડ બેંક	૨૨,૫૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૫૬,૨૫૦		
	-----		-----
	<u>૧૧,૮૧,૨૫૦</u>		<u>૧૧,૮૧,૨૫૦</u>

વધારાની માહિતી :

- (૧) રોકડ અને ઉધાર ખરીદીનું પ્રમાણ સરખું છે.
- (૨) રોકડ અને ઉધાર વેચાણનું પ્રમાણ ૧:૩ છે.
- (૩) કરવેરાનો દર ૫૦% ધારો

અથવા

૩. તા. ૩૧-૩ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું એક કંપનીનું વેપાર તથા નફા-નુકશાન ખાતું અને તે જ રોજના (૧૪) પાકા સરવૈયાની માહિતી નીચે મુજબ છે. :

વેપાર તથા નફા-નુકશાન ખાતું

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
વ્યવસ્થિત ખરીદી	૩,૪૫,૩૪૫	વેચાણ (રોકડવેચાણ	
ઓફિસ અને અન્ય ખર્ચા	૩૭,૦૦૦	ઉધાર વેચાણના ૨૬.૫%)	૫,૭૫,૫૭૫
વેચાણ - વિતરણ ખર્ચા	૨૭,૫૯૨		
નાણાકીય ખર્ચા (ડિબેચર વ્યાજ સહિત)	૨૧,૫૦૦		
ઘાલખાઘ	૬,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૧,૩૮,૧૩૮		
	-----		-----
	<u>૫,૭૫,૫૭૫</u>		<u>૫,૭૫,૫૭૫</u>

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈકિવટી શેરમૂડી	૩,૦૦,૦૦૦	સાંચા-યંત્રો	૩,૧૦,૦૦૦
૧૦% ની પ્રેફ. શેર મૂડી	૨,૦૦,૦૦૦	જમીન - મકાન	૫,૭૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૨,૮૦,૦૦૦	ફર્નિચર	૨૮,૦૦૦
નફા - નુકશાન ખાતું	૧,૭૧,૦૦૦	રોકડ - બેંક સિલક	૨૬,૦૦૦
૧૩%ના ડિબેચર્સ	૧,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૪૦,૦૦૦
લેણદારો	૩૨,૦૦૦	અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો	૫,૦૦૦
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	૪,૦૦૦	લેણીહૂંડી	૧૩,૦૦૦
દેવીહૂંડી	૮,૦૦૦	દેવાદારો	૭૮,૦૦૦
		ખરીદી પેટે એડવાન્સ	૧૦,૦૦૦
		ડિબેચર વટાવ	૧૫,૦૦૦
	-----		-----
	<u>૧૦,૮૫,૦૦૦</u>		<u>૧૦,૮૫,૦૦૦</u>

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે નીચેના ગુણોત્તરો ગણો.

(૧) કાચા નફાનો ગુણોત્તર	(૨) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
(૩) સંચાલન ગુણોત્તર	(૪) દેવા- ઈકિવટી ગુણોત્તર
(૫) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર	(૬) ચાલુ ગુણોત્તર
(૭) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના ૩૩૦ દિવસ)	

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

(૧૨)

- (૧) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર
- (૨) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિ
- (૩) નાણાકીય પત્રકો
- (૪) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ
- (૫) અંદાજપત્ર દ્વારા અંકુશ
- (૬) કામગીરી અંદાજપત્ર

%%%%%%%%

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : એડ.એકા.એન્ડ ઓડી. – ૫

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

બેઠક નં.....

તા. ૨૮/૦૮/૨૦૧૬

ગુણ : ૫૦

૧. (૧) ટીમિંગ અને લેડિંગ એટલે શું? (૦૮)
(૨) સંશયિત મિલકતના ચાર ઉદાહરણ આપો.
(૩) ઔચિત્ય ઓડિટનો અર્થ આપો.
(૪) ઘસાતી જતી મિલકતો એટલે શું? તેના બે ઉદાહરણ આપો.
૨. (અ) વાઉચિંગ એટલે શું? વાઉચિંગનું મહત્વ સમજાવો. (૦૮)
(બ) "નામા પધ્ધતિ એક જરૂરિયાત છે જ્યારે ઓડિટિંગ એ વૈભવ છે" – સંમત છો? કારણો આપો. (૦૭)

અથવા

૨. (અ) કાચા સરવૈયાને અસર કરતી ભૂલો સમજાવો. (૦૮)
(બ) વાઉચિંગ અને ચકાસણી વચ્ચેનો તફાવત (૦૭)
૩. (અ) નીચેનાનું વાઉચિંગ કઈ રીતે કરશો? (૦૮)
(૧) ઈન્કમેટેક્સ રિફંડ (૨) ટેકનિકલ જ્ઞાન અંગે માહિતી મેળવવાનો ખર્ચ
(બ) " ઓડિટર એ ચોકીદાર કૂતરા જેવો છે. શિકારી કૂતરા જેવો નથી " – સમજાવો. (૦૭)

અથવા

૩. (અ) નીચેનાની ચકાસણી તમે કેવી રીતે કરશો? (૦૭)
(૧) જાહેર થાપણ (૨) ઘસાતી જતી મિલકત
(બ) આંતરિક ઓડિટ અને કાનૂની ઓડિટ વચ્ચે તફાવત સમજાવો (૦૮)
૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (૧૨)
(૧) પર્યાવરણ ઓડિટ
(૨) નામાપધ્ધતિ અને ઓડિટિંગ વચ્ચે તફાવત
(૩) વાઉચરનો નમૂનો
(૪) ઉડાણપૂર્વક ઓડિટ
(૫) ઓડિટ કામકાજના કાગળો.

જે. ઝેડ. શાહ આટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : વાણિજ્ય સંચાલન – ૫

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

તા. ૨૩/૦૮/૨૦૧૬

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) જવાબો સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર હોવા જરૂરી છે.

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

(૧) નાણાકાર્યના આધુનિક અભિગમની વ્યાખ્યા આપો.

(૨) નાણાકીય આયોજનની પ્રક્રિયાના માત્ર તબક્કા જણાવો.

(૩) પાણીયુક્ત મુડી એટલે શું ?

(૪) ઘંઘાની સામાજિક જવાબદારીનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(૫) કમ્પ્યુટર ડેટા રેકોર્ડ્ઝ એટલે શું ?

૨. (અ) સંચાલકીય નાણા કાર્યો સમજાવો.

(૦૬)

(બ) નાણાકીય આયોજનના માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

(૦૬)

અથવા

૨. મૂડી માળખાનો અર્થ જણાવી તેને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(૧૨)

૩. (અ) ઘંઘાની સમાજ પરત્વે અને કામદારો પરત્વેની સામાજિક જવાબદારી જણાવો.

(૦૬)

(બ) કાર્યાલય સંચાલનનો અર્થ અને હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.

(૦૬)

અથવા

૩. (અ) ઘંઘાની સામાજિક જવાબદારીની વિરુદ્ધની દલીલો જણાવો.

(૦૬)

(બ) કમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ ફાઈલિંગનો અર્થ જણાવી ઈ-ફાઈલિંગના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

(૦૬)

૪. (અ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો.

(૦૮)

(૧) મૂડીકરણના સિધ્ધાંતો (૨) કાર્યશીલ મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો

(બ) કેસ સ્ટડી :

(૦૮)

અનલકી લિ.નું ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૪ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. :

દેવાં	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈકિવટી શેરમૂડી (રૂ. ૧૦૦)	૧૦,૦૦,૦૦૦	કાયમી મિલકતો	૨૦,૦૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો	૧૦,૨૦,૦૦૦	ચાલુ મિલકતો	૧૫,૦૦,૦૦૦
ન.નુ. ખાતું	૪,૮૦,૦૦૦	અવાસ્તવિક મિલકતો	૫,૦૦,૦૦૦
૧૨%ના ડિબેન્ચર્સ	૭,૦૦,૦૦૦		
૧૦%ની જાહેર થાપણો	૩,૦૦,૦૦૦		
૧૦%ની લોન	૩,૦૦,૦૦૦		
અન્ય જવાબદારીઓ	૨,૦૦,૦૦૦		
	-----		-----
	૪૦,૦૦,૦૦૦		૪૦,૦૦,૦૦૦

કંપનીએ વર્ષ ૨૦૧૧, ૨૦૧૨ અને ૨૦૧૩ દરમ્યાન અનુક્રમે રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ , રૂ. ૪,૩૦,૦૦૦ અને રૂ. ૪,૫૦,૦૦૦નો નફો કર્યો હતો, જે શેર હોલ્ડરોને વહેંચી દેવામાં આવ્યો હતો.

વર્ષ ૨૦૧૪માં કંપનીએ રૂા. ૪,૮૦,૦૦૦નો નફો કર્યો હતો, પરંતુ ડિવિડન્ડ જાહેર કર્યુ ન હતું. શેર હોલ્ડરો પોતાના રોકાણ પર ૧૨% વાજબી વળતરની અપેક્ષા રાખે છે. કાયમી મિલકતોની ચોપડે કિંમત, તેની બજાર કિંમત કરતાં ૨૦% ઓછી છે.

(૧) ઉપરના કેસમાં અતિમૂડીકરણ કે અલ્પમૂડીરોકાણનો પ્રશ્ન સંડોવાયેલો છે ? શા માટે ?

(૨) ઉપરની સ્થિતિ સુધારવા તમે કયા પગલાંઓ સૂચવશો ?

%%%%%%%%%

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી સપ્ટેમ્બર – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૫

વિષય : ઈન્ડિયન ઈકોનોમી પ્લાનીંગ એન્ડ પોલીસી

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

તા. ૨૪/૦૮/૨૦૧૬

બેઠક નં.....

ગુણ : ૫૦

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

(૧) ભારતમાં આર્થિક આયોજનની સિધ્ધિઓ જણાવો.

(૨) માનવ મૂડી એટલે શું ?

(૩) પ્રદૂષણ સર્જક ઉદ્યોગોના નામ આપો.

(૪) વિનિવેશીકરણ એટલે શું ?

(૫) ભારતમાં નાણાપંચે કઈ કઈ ભલામણો કરવાની હોય છે ?

૨. ભારતીય આયોજનની નિષ્ફળતાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

(૧૪)

અથવા

૨. આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતીય અર્થતંત્રમાં થયેલા ક્ષેત્રીય પરિવર્તનો સમજાવો.

(૧૪)

૩. ભારતીય અર્થકારણમાં નાના અને ગૃહ ઉદ્યોગોની ભૂમિકા અને મહત્વ સમજાવો.

(૧૪)

અથવા

૩. ભારતની જુલાઈ ૧૯૯૧ની નવી ઔદ્યોગિક નીતિના મુખ્ય મુદ્દાઓ સમજાવી તેનું મૂલ્યાંકન કરો.

(૧૪)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧૨)

(૧) ભારતમાં માનવવિકાસના વલણો

(૨) જાહેરસાહસોની સમસ્યાઓ

(૩) ભારતમાં થયેલ ઔદ્યોગિકરણની નકારાત્મક અસરો

(૪) તેરમા નાણાપંચની ભલામણો

%%%%%%%%%

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

તા. ૩૦/૦૮/૨૦૧૬

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

બેઠક નં.....

ગુણ : ૫૦

(૧૦)

(૧) પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલા બે નિરપેક્ષ યદચ્છ નિદર્શો નીચેની માહિતી આપે છે.

નિદર્શ	I	II
કદ	22	16
પ્ર.વિ.	2.9	3.8

તે પરથી સ્નેડેકોર F- આગણાની કિંમત શોધો. અને સ્વામાત્રા જણાવો.

(૨) જો 8 : 6 : 5 : 1 ના પ્રમાણમાં અપેક્ષિત કિંમતો ધરાવતા ચાર અવલોકનો અનુક્રમે 45, 25, 20 અને 10 હોય તો અવલોકિત કિંમતો અપેક્ષિત કિંમતોથી સાર્થક રીતે જુદી પડે છે કે નહિ તેનું પરીક્ષણ માટેના આગણકની કિંમત શોધો.

(૩) પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલો ૧૬ કદનો એક યદચ્છ નિદર્શ $\bar{x} = 48.5$, $\sum (x_i - \bar{x})^2 = 240$ આપે છે.

$H_0 : \mu = 50$ માટે પરીક્ષણ આગણકની કિંમત શોધો.

(૪) નીચેના વળતર કોષ્ટકમાંથી અમાન્ય ક્રિયા શોધી તેની વ્યાખ્યા આપો.

ક્રિયાઓ	ઘટનાઓ			
	E1	E2	E3	E4
A	4	0	-5	3
B	-2	6	9	1
C	7	3	2	4

(૫) બેયઝિયન નિર્ણય સિધ્ધાંત સમજાવો.

૨. (અ) ચાર પ્રકારની દવાઓ ચોકકસ રોગની સારવાર માટે વિકસાવવામાં આવી. આ દવાઓને ત્રણ જુદી જુદી હોસ્પિટલોમાં ઉપયોગ લેવામાં આવી નીચે આપેલી માહિતી સારા થનાર દર્દીઓની છે. (૦૮)

હોસ્પિટલ	દવા			
	D ₁	D ₂	D ₃	D ₄
H ₁	19	8	23	8
H ₂	10	9	12	6
H ₃	11	13	13	10

દવાઓની અસર વચ્ચેના તફાવત અને હોસ્પિટલોની સારવાર વચ્ચેનો તફાવત તપાસવા વિચરણ પૃથ્થકરણનો ઉપયોગ કરો.

(બ) એક પ્રયોગમાં પાંચ સિકકાને ૩૨૦૦ વખત ઉછાળતાં " સિકકાઓ અનભિનત છે" એમ કહી શકાય? (૦૬)

છાપની સંખ્યા	0	1	2	3	4	5
આવૃત્તિ	80	570	1100	900	500	50

અથવા

૨. (અ)

(૦૭)

નિદર્શ	કદ	મધ્યક	પ્ર.વિચલન
1	10	12	3.162
2	12	15	5.115

ઉપરની માહિતી પરથી બંને નિદર્શો એક જ સમષ્ટિમાંથી લેવામાં આવ્યા છે. એમ કહી શકાય ?

(બ) ૧૯ કદના યદ્યથ નિદર્શ પરથી મળેલ X અને Y વચ્ચેનો સહસંબંધાંક ૦.૬૫ છે. નિરાકરણીય પરિકલ્પના (૦૪)

"સમષ્ટિનો સહસંબંધાંક ૦.૪ છે." નું પરીક્ષણ કરો.

(ક) એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લેધેલ ૮ કદના નિદર્શોની કિંમતો 9,14,10,12,7,13,11,12 છે. સમષ્ટિ (૦૩)
વિચરણ ૧૨ છે. એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરો.

૩. (અ) નીચેની માહિતી પરથી "દુકાનનું સ્થળ અને જાતિ એકબીજાથી નિરપેક્ષ છે" એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરો. (૦૪)

	દુકાનોમાં		કુલ
	શહેરોમાં	ગામડામાં	
પુરૂષ દ્વારા સંચાલિત	17	18	35
સ્ત્રીઓ દ્વારા સંચાલિત	3	12	15
કુલ	20	30	50

(બ) એક ડેરીએ માંગને પહોંચી વળવા દર અઠવાડિયે દૂધના કેટલા કેસીસ રાખવા જોઈએ તે નક્કી કરવાનું છે. (૧૦)
માંગનું સંભાવના વિતરણ નીચે છે.

માંગ (કેસીસ)	10	11	12	13
સંભાવના	0.2	0.3	0.4	0.1

પ્રત્યેક કેસીસની પડતર કિંમત ૨૦૦ રૂપિયા છે. જે રૂપિયા ૨૫૦ના ભાવે વેચવામાં આવે છે. અઠવાડિયાના અંતે ન વેચાયેલા કેસીસ તે સ્થાનિક ખેડૂતને કેસીસદીઠ ૫૦ રૂા.માં વેચી દે છે. જો અછત હોય તો કેસીસદીઠ રૂા. ૫૦ તથા ગ્રાહકની નારાજીથી રૂા. ૫૦ નુકશાન થાય છે. એટલે કે જેટલા એકમોની અછત પડે તેટલા એકમદીઠ રૂા. ૧૦૦ નુકશાન થાય છે. તો વળતર કોષ્ટકની રચના કરો તથા સાબિત કરો કે EVPI= ન્યૂનતમ EOL

અથવા

૩. (અ) નીચેનું કોષ્ટક બે કામદારો A અને B દ્વારા કેટલાક દિવસો માટે ઉત્પાદિત એકમોની સંખ્યા દર્શાવે છે. (૦૪)

A	40	30	38	41	38	35		
B	39	38	41	33	32	49	49	34

આ પરિણામો કામદાર A કામદાર B કરતાં વધુ સ્થિર કામદાર હોવા માટેના પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકાય ?

- (બ) એક વ્યક્તિ સુરતથી ગોવા મુસાફરી વિમાન, ટ્રેન અથવા કાર દ્વારા કરવા માંગે છે. તેનો આધાર નાણાબચત , (૧૦) સમયબચત અને આનંદ પ્રાપ્તિ પર રહેલો છે. આ માટે તેને ટ્રેન કરતાં વિમાન દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૩૦૦૦રૂ.નો વધુ ખર્ચ થાય છે અને ટ્રેન કરતાં કારમાં મુસાફરી કરતાં ૨૦૦૦રૂ.નો વધુ ખર્ચ થાય છે. વિમાન દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૧૫ કલાક અને કાર દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૧૨ કલાકની બચત થાય છે. તેને કાર દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૨૫ એકમોની અને ટ્રેન દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૧૦ એકમોનો અને વિમાન દ્વારા મુસાફરી કરતાં ૫ એકમોનો આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે. આ માહિતી પરથી વળતર કોષ્ટક તૈયાર કરી નીચેના નિયમોનો ઉપયોગ કરી શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ મેળવો.

(૧) ગુરૂ – ગુરૂ નિયમ (૨) ગુરૂ – લઘુ (૩) લાપ્લાસ (૪) હર્વિઝનો નિયમ (જ્યાં $\alpha = 0.6$) અને

(૫) લઘુ ગુરૂ તક નુકશાન નિયમ

૪. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ વિસ્તારથી આપો. (કોઈપણ ત્રણ) (૧૨)

- (૧) બે લઘુ નિદર્શ વિચરણોની સમાનતાનું પરીક્ષણ સમજાવો.
 (૨) બે લઘુ નિદર્શ મધ્યકો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.
 (૩) બે ગુણધર્મો ની નિરપેક્ષતા નું પરીક્ષણ સમજાવો.
 (૪) જુદી જુદી પરિસ્થિતિ હેઠળ નિર્ણયકરન પ્રક્રિયા સમજાવો.
 (૫) સમજાવો : (૧) EMV (૨) EVPI

%%%%%%%%%